

Min farfar på Dragør.

Så står jeg der i en antikvarboghandel i Bransbjerg og venter på min tur. Jeg kigger mig om og får øje på en stor rød bog, tyk som en bibel med guld på: Den Kongelige Danske Riddersorden. Min farfar havde da vistnok en orden - det må jeg undersøge og får bogen med i købet for en græsperle.

For der har vi Frits Julius Madsen, født 3. november 1838. Dannebrogsmænd 4. juni 1885. Han var militær dypløjer fra 30. december 1863 til 1. juni 1865 ved 3. batteri og var veteran fra krigen 1864, hvor der var krug for dypløjer til hestekraftene ved tilbagetoget fra Dybbøl.

Hans far møller Lars Madsen købte i 1842 kroen på Dragør, ombyggede den og solgte den i 1869. Fra 1867 blev far og søn de første danskere, der efter hollænderne, blev ejere af Dragørgård. Min farmor kom fra Haltrudgård i Brynning ved Kalundborg, men hun døde, da jeg var ganske lille, og efterlod 5 drenge og 4 piger. På et fint og stillet familiefoto på hovedtrappen på Dragørgård, antageligt fra omkring 1890, efter pigernes flotte kjoler med broketalje at dømme, samt min fars studenterkjole, ser min farfar lidt bismarckskud, min farmor meget svagelig. I 1905 gik han på aftægt d.v.s. han byggede en villa "Engbo" på Stationsvej til sig selv, kone og tre ugifte døtre.

Min far, en af drengene, blev magister og intellektuel ungdomsopfører i radikalt trit med brandesianismen, det var en politisk berøget tid. Han mødte sin kone ved et grundlovs møde i Søndermarken og de blev gift 1902 i Korsør. Han fornermer, at der dengang var forskel på folk og at forbindelsen vistnok ikke var velbet. Min smukke mors far havde været grovsmed på Christianshavn og begge forældre var døde, det skal også siges, at han i sin socialistiske fanatisme, havde fået hende døbt Poulina, men dog til-

fejret Marie Kirstine. Det tilgav man ham aldrig - altså Sistine.

Min farfars eneste ^{gift} datter Alvilda, tvilling til Thyra, var guvernante på herregården Gyldenholm i Sydsjælland, hvor hun traf sin senere mand. Efter min fars død i 1912, da jeg var syv år, var jeg altid feriebarn hos dem på Højbogård i Karrebæk. De og deres fire børn blev mine venner for livet.

Fra Dragprægård husker jeg de to kanoner foran hovedtrappen, de kom fra et kaperskib, der med cere havde været med i krigen med England, en af dem kan man se på museet. I 1914 blev der gravet militære skyttegrave i haven, der gik helt ud til vandet, til værn mod en angribende fjende, og der lå torpedobåde på havnen. Samme år deltog farfar i en veteranmarch i København på 50 års dagen til minde om krigen i 1864. Han kørte os til Lindselodden og Hangelunden, men han kom ikke på gården mere, havde trukket sig tilbage til villan, plaget af gigt og sårkærsyge.

På Sladrebanken foran museet på havnen, er der en mand, der husker ham som dyrlæge, "Mangespønge", hvad han fortæller til interesserede tilhørere. Så forstår jeg bedre penges kabet på størrelse med et kflask - og revolveren på natbordet. Han mistede iverigt mange penge ved Landmænds bankens krak i 1922. Om de tre døtre fortæller Sladrebanken morsomt, at de gik i en lang række til kirke: Først Astrid den kloge, så tre-fire m. efter Christine den hellige, og til sidst kom Thyra med tasserierne, ja, havde jeg husket det. Vi holdt mest af hende, fordi hun forstod os og gav sig af med os. På hendes 80 årsdag i 1950, blev hun da også fejret på Strandhotellet af 15 spskendebørn med familie. Som den sidste fra Engbo, døde hun et par år efter.

Når jeg i erindringen sidder på farfars knæ ved hans skrivebord, er han iført den røde Fez, men uden den lange pipe

som hørte til Fr. d. 7^e mode. I stedet for tværsede han sin skulptel på en sten med lidt spyt og skar papirtynede fliser af skrå fra en lille spløveske han havde i vestelommen. Der var en væg med jagtgeværer, jeg var meget betaget af, ligesom de store kobberrista med krigshandlingerne fra krigen 1848-50. Det gav indtryk for farfars livsstil.

Ved tøjbrændetid når Græstullerne var fyldt med vandgytter, førte de tre døtre en heroisk kamp med at øse kælderen fri for vand, der steg og fra grundvandsbrønden i kælderen. Børnene fra den første vilkebygning af nordstranden ved Frøstaards alle, havde derimod travlt med at springe over vandgytterne uden at få en "sok". I den tidlige sommer, når Engelskroas farvede engene lysrøde, gik farfar markvandring med sin stok og undersøgte mulighederne for avlens afgrøder. Så fortalte han om, at disse marker i stenalderen havde været beboet og at han havde fundet mange flintredskaber, som nu var på museum. Senere måtte han afgive jord til flyvepladsen. Han fortalte også, at det var omkring den nu afpylede Løkkerunde, at det store Sildemarked havde været og givet god valuta til dem det måtte bekomme, vel mest Kantsæstæderne, for det var dem, der havde boderne helt og ad nordstrandsejendene.

Det var mismodet efter 1867, der skabte ånden fra 70'erne: "Skad indad tabes, skal indad vindes!" Den næste og på et Dragør i tilbagegang, hvor alt det fornuftige, der ikke skete, men hørde ske og fremmes, søv fik en kreds af foretagsomme borgere til i 1887 at danne foreningen Dragørs Fremme med farfar som formand. Foreningen har sat sit præg på byen og givet borgerne en ny livsform. De to gårde på Dragør har måtte opgives som landbrug, men jorden udnyttet på anden vis. Den ene opstod igen som et Supermarked, den anden blev biograf. Jeg husker pladsen der

